

Järle Byablad

NR 3 JUNI 1987

Tryckt i Örebro

ÅRGÅNG 13

Lösnr pris 5 kr

Byabladskommitten: Gun Viktorsson (kontaktperson) 0587/500 60, Peter Ekström (ansv. utgivare)
Karin och Adam Bergman (distribuition), Birgitta Carlsson, Erik Engsbråten och Mats Svensson.
BYALAGET POSTGIRONR 44 85 83-5

BILDREPORTAGE FRÅN ERVALLA KYRKA

HEMBYGDSTRÄFF I ERVALLA KYRKA

Roland Andersson berättar om den gamla predikstolen från 1600-talet

Lördagen den 11/4 visade "Roland i Torpa" eller närmare bestämt kyrkvaktmästare Roland Andersson oss runt i Ervalla kyrka. Ervalla församling med 1100 invånare tillhör Axbergs mfl församlingars pastorat i Strängnäs stift. Före 1962 tillhörde Ervalla förs. Näsby pastorat i Västerås stift.

TIDIGARE STOD HÄR EN TRÄKYRKA

Ervalla kyrka har föregåtts av en träkyrka från förmodligen 1400-talet. Enligt sägen stod den kvar när man byggde nuvarande. Man

byggde runt den och det finns de som hävdar att det kan vara så. Ervalla medeltidskyrka torde liksom den nuvarande ha hört intimt samman med Ervalla gård (gammal "hovgård,).

Den vackra korskyrkan har en förnämlig form, ljuset kommer in från fyra håll då avståndet är detsamma till varje gavel. Alla ser och hör bra.

ERVALLA KYRKA INVIGD 1673

1670-72 byggdes den nuvarande kyrkan och i februari 1673 invigdes denna förnämliga kyrka i barockstil. Grevinnan Sigrid Bielke på Ervalla gård bekostade det mesta.

EPITAFIER - MINNESTAVLOR

Prosten Johannes Ervallius född i Torpa 1611 var präst i församlingen från 1662. Han fick ej vara med om invigningen eftersom han dog strax innan kyrkan var klar. Han har ett epitafi (minnestavla) till vänster om ingången. Till höger sitter ett över Johan Bengtsson "verkare" eller befallningsman på Ervalla gård. Han ledde arbetet med kyrkobyggandet.

PREDIKSTOLAR

Predikstolen är mycket vacker och är från 1600-talet. Den byttes ut under mitten av 1800-talet för man ville ha en ny som "låg rätt i tiden". Vid år 1900 då kyrkan renoverades kom den gamla till heders igen. Dopfunten är från samma tid som predikstolen och är i huggen kalksten.

ALTARTAVLOR

Den gamla altartavlan är en kopia av Rubens "Nedtagning från korset" och hänger nu på övre läktaren. Den nya sattes upp år 1900 och har ett bibelmotiv Matt. 9:2 "Var vid gott mod min son".

KYRKSILVER

Nattvardskannan av silver med inskrift "Denna kanna är gifven till Ärfvalla kyrckia af Nils Larsson och hh Anna i Norklydna 1654". Oblatask i silver från 1600-tal och oblatjärn från medeltiden.

NYTT

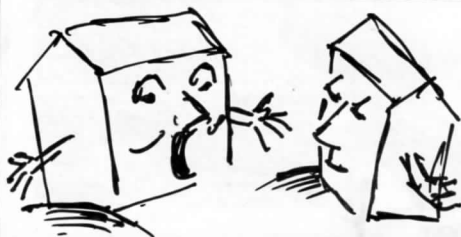
Brudkronan i förgyllt silver är av nyare datum, en gåva av skolflicksyföreningen 1927. Den lånas ut och används åtminstone någon gång varje år. Kormattan "Livets träd" är från 1955 och anskaffades genom insamling bland församlingsborna. Hugo Westman, tegelbruksarbetare från Flåten och farbror till Gösta Westman, var en riktig tusenkonstnär. Han skänkte en stol 1980 som han själv gjort och broderat dyna till. Den är otroligt vacker och står i främre delen av kyrkan bredvid en gammal "skattkista" från 1700-talet.

Det kan också nämnas att DATORN numera sköter ringningarna i kyrkan.

1973 - 300-ÅRSJUBILEUM

År 1973 utkom en skrift om Ervalla kyrka. I den kan man läsa mer om kyrkan och det finns även vackra bilder. Pris 10 kr, kan köpas i kyrkan.

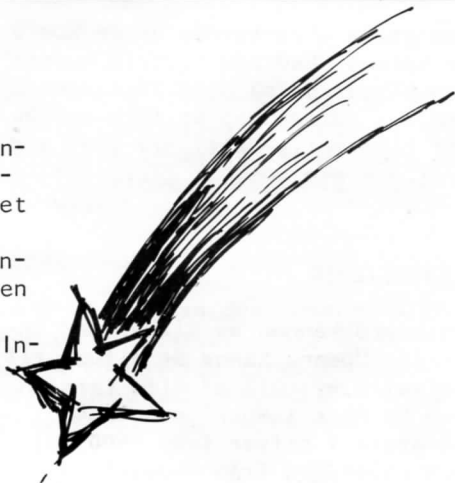
Birgitta Carlsson

Nästa nummer beräknas utkomma i början av september. Det innehåller bl.a. ett nytt avsnitt i serien om hus i Järletrakten "Om dessa väggar kunde tala". Vidare presenteras en ny företagare i bygden. Byabladskommittén önskar så sina läsare en glad och skön sommar!

Meteor heter en ny tidning vars ansvarige utgivare är Peter Ekström. Han är ju som bekant också ansvarig för detta blad.

Första numret av Meteor beräknas finnas i tryck samtidigt som detta nummer av Byabladet. Peter säger att det är mycket omfångsrikt och stiligt. Bland innehållet kan nämnas ett skandalreportage om Örebro Länsmuseum, en okänd novell av B. Traven och ett porträtt av konstnären Stig Olson. Intresserade av Meteor kan vända sig till Peter som bor i Skogshyddan, Järle och har telefon 0587/50133.

SMÅFÖRETAG I JÄRLEBYGD

Som framgår av namnet sysslar Harrys Motor Efter. med reparationer av bilar och dess nuvarande ägare heter Tomas Paulsson. Han köpte firman 1982 av Harry Andersson.

Varför köpte du Harrys Motor?

Jag blev anställd hos Harrys Motor 1981, och då Harry tänkte sluta 1982 blev jag erbjuden att köpa firman. Att bli arbetslös lockade inte utan jag tyckte det kunde vara intressant att få bli sin egen.

Har du fullt upp med arbete?

O ja! Det är inga problem att vara sysselsatt. Min målsättning har varit att få ihop arbete 8 timmar om dagen för mig och det har inte varit något problem. För någon ytterligare anställd har jag inte räknat med att ta in. Jag tycker det fungerar bäst som jag har det nu.

Vilka är dina kunder?

Det är alla runt om i bygden som har behov av mindre reparationer eller service av sina bilar. Jag har därför inte försökt att specialisera mig på något eller några bilmärken utan jag tar emot alla märken.

Har du aldrig tröttnat på att vara egenföretagare?

Jag har varit erbjuden arbete hos andra, men jag trivs med att vara min egen och så länge det "går runt" kommer jag att hålla på. För det kommer nog alltid att finnas gamla bilar som behöver en översyn och reparation.

Några konkurrenter syns inte till?

Nej, inte för närvarande. Det var en i Klysna för något år sen, men han har försvunnit. Likaså fanns det en verkstad i Ervalla, men även den har försvunnit. Så några konkurrenter behöver jag inte oroa mig för.

För en egenföretagare är alltid tid pengar sägs det, så Byabladet tackar för besöket och rundar en rostig Volvo på vägen ut till den väntande Toyotan.

Mats Svensson

AXBERGSHAMMAR KLASS 6

Bakre rad från vänster:

Fredrik Karlsson, Morgan Svensson, Märta Bergman, Andreas Egeryd-Säll, Magnus Erhagen, Kristin Österman, Joakim Viktorsson, Asa Eriksson

Främre rad från vänster:

Anders Holmén, Alf Engsbråten, Marlén Österman, Johan Norsebäck, Magdalena Berglund, Johan Nilsson.

LEKISBARN SOM BÖRJAR ETTA I AXBERGSHAMMAR

Bakre raden från vänster:

Martin Harfeldt, Gustav Andersson, Henrik Erhagen, Stefan Persson, Mikael Solström, Anna Nilsson, Martin Nilsson.

Främre raden från vänster:

David Andersson, Madelen Svensson, Elinor Andersson, Maria Svensson, Mattias Leisby, Klaes Österman.

ERVALLA SKOLA KLASS 6

Bakre raden från vänster:

Daniel Englund, Pekka Puhakka, Jessica Tellander, Veronica Lindholm, Richard Östling, Ann-Sofi Hedström, Anna Jansson, Susanna Holm

Främre rad från vänster:

Johanna Pehrson, Sara Sellbrand, Liselotte Ekström, Thomas Andersson.

NORA BERGSLAGS VETERAN-JERNVÄG

Ängkodsdragna persontåg framföres på sträckan Nora Stad – Järle samt rälsbussar på sträckan Nora Stad – Järle – Ervalla stationsväg enligt nedanstående tidtabell och på följande dagar:

13/6 * 27/6 * 4/7 * 9/7 * 10/7 * 11/7 * 12/7 * 18/7
1/8 * 29/8 * 30/8

Nora Stad – Ervalla

Km	Nora Bergslags Veteran-Jernväg, Nora Stad Spårvidd 1.435	11 Rb	B 13	15 Rb	P 17	31 Rb	P 21	23 Rb	P 25
0	fr Nora Stad	8.30	10.35	11.00	12.00		15.00	15.25	16.35
4	Källarhalsen			x				x	
6	Stora Mon	x		x				x	
8	Lilla Mon			x				x	
10	t Järle	8.50	10.55	11.20	12.20		15.20	15.45	16.55
10	fr Järle	8.50		11.25		12.25		15.50	
12	Torpa	8.55		x		12.30		15.55	
15	Löth			x					
17	t Ervalla stnväg			11.40					

Km	Nora Bergslags Veteran-Jernväg, Nora Stad Spårvidd 1.435	12 Rb	B 14	30 Rb	P 16	18 Rb	P 22	24 Rb	P 26
17	fr Ervalla stnväg			11.45					
15	Löth			x					
12	Torpa	9.00		x		12.40		16.00	
10	t Järle	9.05		12.00		12.45		16.05	
10	fr Järle	9.05	11.25		12.50	13.12	15.50	16.12	17.20
8	Lilla Mon	x				x		x	
6	Stora Mon	x				x		x	
4	Källarhalsen	x				x		x	
0	t Nora Stad	9.25	11.45		13.10	13.32	16.10	16.32	17.40

Rälsbuss framföres på sträckan Nora Stad – Järle måndag – fredag samt söndag under tiden 22 juni – 7 aug enligt följande tidtabell:

19 Rb		20 Rb
13.40	fr Nora Stad	14.50
14.00	t Järle	14.30

Teckenförklaringar:

B = blandat tåg

P = persontåg

| i spalts mitt – tåget passerar

x = tåg stannar vid behov för resandes av- el påstiggande.

|| Fyrkanterna på ömse sidor om de två parallella linjerna till vänster om stationsnamnet markerar stationshusets läge i förhållande till järnvägslinjen i färdriktningen sett, men därest det inte på vilken sida om tåget avstigningen skall ske.

Upplysningar trafikdagar Tel 0587-103 04. Beställningar m m: Tid – fred kl 14.00 – 16.00, torad även kl 08.00 – 10.00.
OBS! Vid brandfara förbehålles rätten att framföra respektive persontåg med diesellok.

NBVJ har totat ihop en ny tidtabell för sommarens tågtrafik. Största nyheten i den är att en daglig rälsbusstur Nora-Järle från 22/6-7/8. Annars blir det som förra året med ångtågstrafik på lördagar och i samband med noradagarna och noramarknad. Ångtåg och rälsbuss kör växelvis Nora-Järle och rälsbussen gör avstickare då och då till Torpa och en gång ända till Ervala. Det blir med andra ord en intensiv sommar vid stationen även i år och vi hoppas förståss på många besök och extra klirr i kassan.

Stationen behöver utrustas både inomhus och utomhus. En allmän uppsnyggning inför sommarens aktiviteter bör komma till stånd och för detta ändamål avsätts 2.000 kr. Mest behövt är belysning, textilier, blommor samt väggdekorationer. Av Soldanella Oyler har som gåva erhållits en serie bilder "bergsblomster", som bör ramas in. Vidare behöver ett antal utomhusmöbelgrupper anskaffas att placera i trädgården.

På aktivitetsfronten rapporteras att tipspromenaderna runt byn vid 4 tillfällen i vår samlat ca 80 deltagare. En trubadur vid namn Calle Carlsson spelade och sjöng egna och andras visor, främst då Evert Taube, på stationen den 12 mars. Vidare besökte Lisbeth Hamping Järle Byadagis med sin dockteater i mitten av april. 50 personer väntade länge och tålmodigt på en försenad föreställning som när den kom i gång uppskattades till fullo.

PR-kommitten påminner också om det konstanta behovet av hjälp vid tågtrafikdagar och med bull-och rulltårtsbak (alt. sockerkaka). Det är bara att ringa Gösta eller Lasse som med glädje mottar din hjälp.

Kontakter med Vägverket har resulterat i att någon asfaltering av sträckan Flåten-Järle-Åboda ej kommer att ske i nuläget. Däremot kommer ett vägräcke att uppsättas vid Järles södra infart där slänten mot ån är som brantast. Vidare har byalaget via järnvägsstiftelsen NJOV ansökt att uppsätta vid norra resp södra avfartsvägarna mot Järle längs R60, vägvisningsskyltar mot Järle station med kultursevärdehetskringla och kaffesymbol. Byalaget har också fått information och kartor om R60 nya planerade sträckning norrut från Lilla Mon mot Yxe. Intresserade kan kontakta någon i miljökommitten.

Nya vykort på stationen beställs av PR-kommitten. Även den bruna brochyren om stationshistorien har i samarbete med kulturförvaltningen tryckts upp i en ny upplaga. Vi medverkar även i NBVJ:s turistbrochyr som trycks i en upplaga av 10.000 ex.

Klart är att vi även i år får hjälp av feriepraktikanter vid station. I år 6 st från 15/6-10/8 med öppettider för café och guidning varje dag mellan 10.00 - 16.00. Ett cafébesök kan varmt rekommenderas med kaffe och hembakt bröd till humant pris i historisk miljö.

APROPÅ FOTOT BRUDPAR I SNÖ

Brev till Byabladet.
Sommaren 1981 besökte jag ett antal gånger Lindesbergs stadsarkiv, där jag bla gick igenom gamla fotografier ur handlanden L.W. Anderssons efterlämnade samlingar. Jag identifierade en del personer och miljöer, som jag kände igen från min barndom i Järle. Beträffande bilden med brudparet har den gått under beteckningen "Bergslagsbröllop" och vid olika tillfällen varit med vid foto-utställningar utan att man lyckats få den identifierad.

Då jag tyckte mig känna igen en av personerna på bilden, gjorde jag vissa efterforskningar, vilka ledde till Tullbackagården i Nora, där jag kom att besöka 99-åriga Alma Andersson som jag kände väl från min barndom. Hon berättade att bröllopet var ett vårbröllop men fotot togs någon dag senare i maj av L.W. Andersson och då hade en del snö fallit. Bruden var en syster till Alma. Brud-

paret bosatte sig i Knivsta i Uppland.
Platsen anger jag här efter "Topografisk karta över Sverige 10 F, Örebro NV": Ervalla socken, Järlemossen vid Järle station, NO om mossen gården Mosstorp, 250 m rakt söder om gården återfinns torpet i fråga, även detta benämnt Mosstorp under min barndom. Där gick alltså bröllopet av stapeln efter vigsel i Ervalla.

Många knutgubbar fanns med och trakterades med pepparkakor och Alma och Emma sjöng tvåstämmigt "I stackars fåglar simpla och grå ..... " Så berättar Alma på den kassett som jag bevarar från mitt besök.

Jag har många gånger tillsammans med min mor besökt Alma, som var sömmerska i Mosstorp och bodde tillsammans med sin mor och som skolpojke tjänade jag en liten slant genom att hugga ved och stapla åt de båda damerna.

Med hälsningar
Ruben Järliden

Byalaget datoriseras. I ock med att nye kassören Gösta Tegner tillträder kommer bokföring och medlemsregister att läggas på data. Detta kommer att underlätta väsentligt både för kassören och byabladsdistributörerna. Att hålla registret och därmed prenumerationstalet korrekt har tidvis varit både besvärligt och tidsödande. Styrelsen hoppas därför att detta kan tas i bruk omgående.

TILL SALU

TRÄ-EKA SOM NY 1000 KR

KARIN SÖDERMAN
SKÄRMARBODA TEL.

BREVBÄRARINNA

Det här är järlelinjens nya lantbrevbärare. Hon heter Anna Haglund och efterträder Åke Ljudén, vilken vi tidigare har berättat om i Byabladet.

Anna Haglund har varit lantbrevbärare förut och då kört en linje mot Älvhyttan och Vikersvik.

Järlelinjen lades om lagom tills Anna började jobbet. Hon börjar postutdelningen vid Västra Sund och avslutar den i Skärmarboda. Man kan nästan säga att man vänt linjen helt om eftersom Skärmarboda tidigare låg först i utdelningen. Linjen betjänar 237 hushåll och Anna berättar att hon börjar redan kl 5.30 på morgonen med att sortera posten.

Birgitta Carlsson

KURS I SABBATSBERG

Under vintern har en studiecirkel pågått i Ungdomshemmet, Sabbatsberg. Det är 9 st damer som träffats och under ämnet "Heminredning" tillverkat en mängd saker, tex gardiner, stolsdynor och lampskärmar. Ledare har varit Marianne Svensson, Lysfalla. Redan förra vintern började de här damerna träffas i cirkelform och eftersom de hade så roligt tillsammans fortsatte de ytterligare en säsong. Så trevligt är det alltså att vara med i en cirkel. Något att tänka på när höstens utbud kommer i brevlådorna.

Fr.v. Britt Olsson, Eivor Carlsson, Marianne Svensson, Inga-Lisa Olsson och Maj Eriksson. Saknas på bilden gör Ulla Ivarsson, Anita Österman, Karin Bråthen och Gun Viktorsson.

Midsommar 1950

Det var midsommar
klöverdoft och landsvägsdamm
Stilla vind
i ängens timotej
och vid Ekeberga
blommade pionerna
utanför rummet
med de röda
plychmöblerna
Genom stängda fönster
och nerdragen rullgardin
kändes ändå doften
av bondpionerna
innanför i det svala
dunkelljusa
gavelrummet

Vivi Berglund
Ervalla

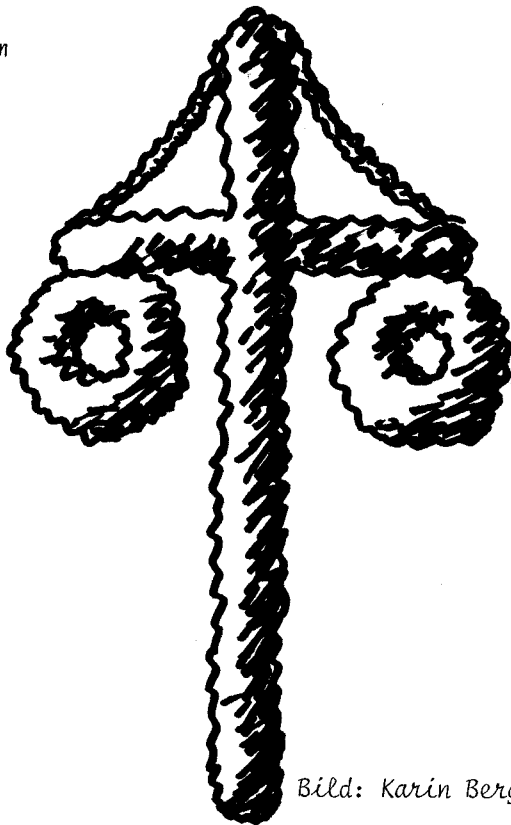

Bild: Karin Bergman

Min första sommar i Ervalla